

Літвінова І.Ф., к.ю.н., доцент,
Захарчук Н.П., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

НОТАРІАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ У США: ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

Нотаріальна практика в кожній країні має свою специфіку. Зокрема це пов'язано з існуванням двох типів нотаріальних систем, у яких форми організації нотаріату є різними залежно від того, яку роль і значення у сфері реалізації прав визнає за нотаріатом та чи інша держава. Першу групу становлять нотаріальні органи англосаксонських країн (Велика Британія, Сполучені Штати Америки), до компетенції яких входить лише свідчення документів і підписів. Другу групу становлять нотаріальні органи країн латинського, так званого писаного права, де з метою скорочення чисельності справ, що розглядаються судами, визнається особлива важливість письмових доказів, у яких фіксуються юридичні умови укладення різних правочинів [1, с. 77].

Традиційним і органічним для правової системи США є інститут *notaries public* – «публічних нотаріусів», що являє собою результат тривалої, багатомісячної еволюції нотаріату в рамках англосаксонського права [1, с. 77]. За сутністю американський «*notary public*» можна порівняти зі свідком, який користується довірою у суспільстві.

Організація і порядок діяльності нотаріуса США регулюється законодавством окремих штатів. Щодо питання встановлення фактів, нотаріат у США – це, передусім, правовий інститут із надання кваліфікованої юридичної допомоги посадовими особами уповноваженим на це відповідно до нормативних встановлених особливостей кожного окремого штату [2, с. 138].

Базисними факторами, що визначають особливості організації нотаріату в США, є відсутність його як єдиної спеціалізованої державної інституції та виконання обов'язків, специфічних у країнах континентальної системи права для нотаріусів, уповноваженими державою посадовими особами, діяльність яких пов'язана з юридичною практикою або не пов'язана з нею. Відсутність федерального законодавства з врегулювання нотаріальної діяльності пояснює серйозні відмінності при визначенні правового статусу нотаріуса. Правові аспекти організації та функціонування нотаріату в цій країні відображені в модельному законодавстві – Модельному законі США «Про нотаріат» та Уніфікованому законі США «Про нотаріальні дії» та в законодавствах окремих штатів [3, с. 43].

Нотаріус у США – це будь-яка особа, уповноважена державою на вчинення нотаріальних дій, яка реалізує свою компетенцію або в якості основного виду діяльності, або одночасно з іншими видами ділової активності. У першому випадку, нотаріус, як правило, здійснює свою діяльність як найманий працівник, і спрямована вона на обслуговування відповідного підприємства чи установи [3, с. 44].

Крім нотаріусів, повноваженнями по вчиненню нотаріальних дій законодавствами окремих штатів наділяються і певні посадові особи, які можуть бути умовно поділені на дві групи: особи, компетенція яких визначена законом і не потребує додаткового підтвердження, та особи, право вчиняти нотаріальні дії яких має підтверджуватися в кожному конкретному випадку локальними нормативними актами. До першої з зазначених груп посадовців належать судді, офіцери дійсних військових формувань США, офіцери іноземних військових формувань, посадові особи консульських установ іноземної держави на території США. До другої групи осіб, що мають право вчиняти нотаріальні дії тільки за наявності спеціального дозволу на це, належить, наприклад, начальник федеральної тюрми [3, с. 44].

Загальними вимогами, що висуваються до особи нотаріуса у США, є: особа має бути віком не молодша 18 років (у штатах Аляска та Небраска мінімальний вік претендента становить 19 років); на момент призначення на посаду особа повинна постійно проживати в даному штаті (це правило не стосується нотаріусів – військовослужбовців, які можуть здійснювати повноваження за межами штату місця постійного проживання, або, не будучи резидентом цього штату часто перебувати на його території); особа повинна бути громадянином США; вміти читати та говорити англійською мовою, прослухати курс лекцій та успішно скласти письмовий іспит з метою визначення рівня професійних знань; надати комплект відбитків пальців для перевірки на предмет притягнення до кримінальної відповідальності [3, с. 44].

Законодавствами окремих штатів можуть встановлюватись додаткові вимоги до претендента на посаду нотаріуса, а саме: особа, яка бажає отримати дозвіл на вчинення нотаріальних дій у штаті Вашингтон, повинна надати коментарі щонайменше трьох осіб, старших 18 років, які постійно проживають у даному штаті і не є родичами претендента. В окремих штатах можуть існувати й обмеження щодо заняття нотаріальною діяльністю для певних категорій осіб. Так, у штаті Пенсильванія не може бути призначена на посаду нотаріуса будь-яка особа, яка обіймає посаду та отримує заробітну плату в органах законодавчої, виконавчої, судової влади США, за винятком посадових осіб органів місцевого управління, посадових осіб мирового суду і членів конгресу [3, с. 44-45].

Проаналізовані особливості організації та функціонування нотаріату в США, дозволяють говорити про певну специфічність та своєрідність цієї

країни, а головним висновком є те, що нотаріус у США зовсім не зобов'язаний бути юристом за фахом, а достатньо того, щоб особа, кандидат на посаду «public notary», була добросовісним громадянином, призначеним губернатором штату.

Література

1. Денисяк Н.М. Особливості організації нотаріату у Сполучених Штатах Америки. *Актуальні проблеми держави і права*. 2020. № 86. С. 77-82.

2. Василів С., Сорочкіна О. Світові системи нотаріату: порівняльний аналіз. *Юридичні науки*. 2020. № 1. С. 134-140.

3. Бондарєва М.В. Англосаксонський нотаріат: особливості організації та функціонування. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2007. № 74-76. С. 43-47.

УДК 343.163(043.2)

Літвінова І.Ф., к.ю.н., доцент,
Шарко А.М., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Окрім охорони і захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства та держави, зміцнення законності та правопорядку, сприяння становленню та розвитку демократичної правової держави, органи прокуратури України продовжують фіксувати злочини Російської Федерації проти мирних жителів, масові вбивства, етнічні чистки та численні воєнні злочини на території нашої держави.

У свою чергу, на сучасному етапі специфіка правового становища військовослужбовців та цивільного населення потребує особливого захисту прав і свобод, і саме цим напрямом діяльності органам прокуратури необхідно приділити неабияку увагу. У наш складний час, органи прокуратури ефективно поєднують координацію діяльності боротьби зі злочинністю з наглядом за дотриманням Конституції України та виконанням чинного законодавства.

Враховуючи складну суспільно-політичну обстановку в державі, неприховану агресію Російської Федерації по всій території України, особлива увага прокурорів зосереджена на профілактиці правопорушень та реалізації інших актуальних проєктів, що сприяють зміцненню та збереженню оборонного потенціалу держави, розвитку системи військово-патріотичного виховання молоді. Прокурори, які займаються цими питаннями, повинні володіти спеціальними знаннями у галузях військової